

ทะเบียนวิจัยเลขที่ 23 04 01 12 03 01

การศึกษาอิทธิพลแถวริมของข้าวไร่ ที่ปลูกแบบขั้นบันได
STUDY ON THE BORDER ROW EFFECT OF HILL RICE PLANTED ON TERRACE

สง่า ดวงรัตน์ สุขชาติ นาคะทัต เสาวนีย์ พิสิฐภรณ์
มนัส ไพฑูรย์เจริญลาภ เจ้าหน้าที่งานวิเคราะห์ทางสถิติ
วารภรณ์ คำบุญเรือง และ วิชัย คำชมพู
กองการข้าว

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตและวัดความสูงข้าวไร่ พันธุ์ซิ่วแม่จัน, MOT'7417-D-B-50-1-77 และ BKN BR 1105-43-4-3 จากแปลงที่กองการข้าวปลูกทดสอบผลผลิต ความต้านทาน โรคและแมลง ความทนต่ออากาศหนาวเย็นของข้าวไร่บนที่สูง ในโครงการจัดการลุ่มน้ำแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยปลูกข้าวแบบหยอดเป็นหลุม ระยะปลูก 25 x 25 ซม. หลุมละ 3 ต้น ยาว แถวละ 5 เมตร ปลูกพันธุ์ละ 10 ขั้นบันได แต่ละขั้นบันได ปลูก 7-10 แถว หลังจากตัดกอหัวท้าย ของแถวออกข้างละ 2 กอแล้วในทุกขั้นบันได วัดความสูงของต้นข้าวทุกแถว แถวละ 5 กอ ที่ไม่ติดต่อกัน และเก็บผลผลิตแยกกันเป็นแถว ๆ ละ 16 กอ จากการศึกษาพบว่า สำหรับผลผลิต ความแปรปรวนระหว่างแถวในขั้นบันไดเดียวกันสูงถึง 69 % ในขณะที่ความแปรปรวนระหว่างขั้นบันไดในพันธุ์เดียวกันมีเพียง 21 % นอกจากนั้นเป็นความแปรปรวนที่เกิดขึ้นเนื่องจากพันธุ์ที่แตกต่างกันไป ดังนั้นการประมาณผลผลิตของข้าวไร่ที่ปลูกแบบขั้นบันได ควรจะเก็บผลผลิตจากอย่างน้อยที่สุดสองขั้นบันได โดยการสุ่มและเก็บข้อมูลทุกแถวโดยเว้นกอหัวท้ายของแต่ละแถว ข้างละ 2 กอ สำหรับความสูงให้สุ่มวัดเพียงขั้นบันไดเดียว โดยแบ่งต้นข้าวออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มแถวริมนอก 3 แถว กลุ่มที่ 2 แถวริมใน 3 แถว และแถวกลางที่เหลือทั้งหมดเป็นกลุ่ม ที่ 3 แล้ว สุ่มวัดความสูงจากทั้ง 3 กลุ่ม ๆ ละ 2 กอ ที่ไม่ติดกัน โดยต้องเว้นกอหัวท้ายทุกแถว ข้างละ 2 กอด้วย